

Asia

Kansainvälisen merentutkimusneuvoston ICES'in suositukset vuoden 2019 TAC:sta Itämeren kalakannoille

Kokous

U/E/UTP-tunnus**Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu**

Kansainvälisen merentutkimusneuvoston ICESin suositukset vuoden 2019 TAC:sta Itämeren kalakannoille muodostavat perustan komission ehdotukselle vuoden 2019 kalastusmahdollisuuksista Itämerellä. Komissio antaa ehdotuksensa syyskuun alussa. Suomen ennakkovaikuttamista varten BALTIFISH:ssa ja neuvostossa sekä komission suuntaan on tarpeen muodostaa kanta Suomelle keskeisten kalakantojen TAC:sta.

Valtioneuvoston kantaPeruskanta

Suomi kannattaa Itämeren kalastusmahdollisuuksien vahvistamista vuodelle 2019 siten, että kalakantojen hyödyntäminen kestävän enimmäistuoton (Maximum Sustainable Yield, MSY) mukaisesti saavutettaisiin EU:n yhteistä kalastuspolitiikkaa koskevan perusasetuksen 1380/2013 tavoitteiden mukaisesti mahdollisimman pian, kuitenkin asteittain viimeistään vuoteen 2020 mennessä kaikkien kalakantojen osalta.

Tämä tulee toteuttaa siten, että kalastusmahdollisuuksien vahvistaminen perustuu MSY kalastuskuolevuuden vaihteluväleihin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen 2016/1139 Itämeren turska-, silakka- ja kilohailikantoja ja näitä kantoja hyödyntäviä kalastuksia koskevan monivuotisen suunnitelman tai ICES:n sitä koskevan uusimman tieteellisen neuvon mukaisesti.

Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohen TAC

ICES:n neuvon mukaan kaupallisen kalastuksen kokonaissaaliin merellä ei tulisi ylittää 116 000 lohta. Vuoden 2017 havaintojen perusteella tästä tulisi vähentää hylkeiden vahingoittamien lohien arvioituna määränä 8 800 lohta ja arvioituna raportoimattomana ja väärinraportoituna saaliina 41 000 lohta sekä Venäjän osuus (1,9 % 66

200 lohesta) 1 257 lohta. Näin laskemalla päädyttäisiin EU:n TAC:iin, jonka suuruus olisi 64 943 lohta, joka merkitsisi n. 29 prosentin pienennystä kuluvan vuoden TAC:iin.

Edellä mainittu pienennys perustuu valtaosiltaan ICES:n arvioon puolalaisten kalastajien taimeneksi väärinraportoidusta lohimäärästä, joka arvioidaan vuonna 2017 olleen 30 500 lohta (17 100 lohta vuonna 2016). Puolan lohikiintiö vuonna 2017 oli kuitenkin vain 6 030 lohta. Väärinraportoitua lohimäärää koskevan arvion huomioon ottaminen olisi vakavassa ristiriidassa suhteellisen vakauden (jäsenvaltioiden välinen pysyvä kiintiöjakoavain) kanssa ja johtaisi sen vääristymiseen. Se tarkoittaisi, että hyväksyttäisiin Puolan kiintiöksi 36 530 lohta, joka otettaisiin muiden jäsenvaltioiden kaupallisten kalastajien kiintiöistä. Kyseisen arvioidun määrän suurentuminen ja hyväksyminen sellaisenaan voisi jopa johtaa siihen, että muille jäsenvaltioille ei jäisi lainkaan lohikiintiötä. Keskeistä on siksi saada tämä tutkijoiden arvioima puolalaisten harjoittama laitton kalastus loppumaan.

Komission ehdottaman Itämeren lohen monivuotisen hoitosuunnitelman lähtökohtana on ollut kalastuskuolevuuden asettaminen tasolle 0,1. Tämän perusteella tieteellisen neuvon tietojen mukaan kaupallisen kalastuksen TAC saisi olla enintään 162 800 lohta. Tämä määrä perustuu ICES:n arvioon meressä olevan pyyntikokoisen lohen määrästä. Edellä mainitusta määrästä tulisi neuvon tietojen mukaan vähentää hylkeiden vahingoittamien lohien arvioituna määränä 12 400 lohta ja arvioituna raportoimattomana ja väärinraportoituna saaliina 57 500 lohta sekä Venäjän osuus (1,9 % 92 900 lohesta) 1 765 lohta. Näin laskemalla päädyttäisiin EU:n TAC:iin, jonka suuruus olisi 91 135 lohta, joka vastaisi kuluvan vuoden TAC:in tasoa (91 132 lohta).

Suomi kannattaa TAC:n pienentämistä tieteellisen neuvon mukaisen laskelman suuntaisesti. Ottaen huomioon arvioidun väärinraportoidun puolalaisen lohisaaliin määrän vaikutukset suhteelliseen vakauteen ja Itämeren lohen hoitosuunnitelman lähtökohtana olevan kalastuskuolevuuden arvon 0,1 Suomi voi hyväksyä ratkaisun, jossa TAC pidetään nykytasollaan.

Lisäksi Suomi katsoo, että kaikki kalastuskuolevuus tulee ottaa huomioon kalastuksen säätelyssä.

Suomi edellyttää, että komissio ja jäsenvaltiot jo kuluva kalastuskaudesta alkaen valvovat tehostetusti, että Itämerellä ei harjoiteta laitonta lohenkalastusta. Valvonnalla tulee estää laittoman kalastuksen harjoittaminen ja jos sellaista todennetaan, se on viipymättä ja kokonaan eliminoitava. Samalla tulee varmistaa, että kalastuksen valvontaan käytettävällä EU-rahoituksella varmistetaan valvonnan riittävät resurssit ja että valvontatoiminta on vaikuttavaa.

Suomenlahden lohen TAC

Suomi kannattaa TAC:n vahvistamista ICES:n neuvon mukaisesti siten, että TAC:n pohjaluku olisi 11 800 lohta, josta vähennetään hylkeiden vahingoittamien lohien määrä 1 770 lohta (15 %) ja arvioitu raportoimaton saalis 354 lohta (3 %) sekä Venäjän osuus (9,3 % 9 676 lohesta) 899 lohta. EU:n TAC olisi siten 8 777 lohta, joka olisi n. 12 prosentin pienennys kuluvan vuoden TAC:iin (10 003 lohta) verrattuna. Suomi voi, mikäli se on edellytys hyväksyttävän kokonaisratkaisun saavuttamiselle, hyväksyä TAC:n pitämisen nykytasollaan.

Suomi katsoo, että tulisi pyrkiä siihen, että kalastus kohdistuu istutettuihin lohiin.

Pohjanlahden silakan TAC

Suomi kannattaa TAC:n vahvistamista ICES:n uusimman tieteellisen neuvon mukaisen kalastuskuolevuuden MSY-pistearvon 0,21 (Fmsy vaihteluväli on 0,15 – 0,21) perusteella siten, että TAC olisi 88 703 tonnia, joka olisi n. 7 %:n pienennys kuluvan vuoden TAC:iin (korotetaan kesän aikana 95 566 tonniin perustuen Fmsy 0,21 arvoon) verrattuna. Myös asetuksen 2016/1139 liitettä I ollaan parhaillaan muuttamassa siten, että kalastuskuolevuuden MSY-vaihteluväli olisi 0,15–0,21. Muutos astunee voimaan kesäkuussa.

Suomenlahden ja Itämeren pääaltaan silakan TAC

Suomi voi hyväksyä TAC:n vahvistamista asetuksen 2016/1139 liitteessä I määritellyn kalastuskuolevuuden MSY pistearvon 0,22 (Fmsy vaihteluväli on 0,16 – 0,28) mukaisesti siten, että TAC olisi 155 333 tonnia, josta vähennetään Venäjän osuus (9,5 %) ja otetaan huomioon Riianlahteen liittyvä vaellus. TAC pienenesi siten n. 40 % kuluvan vuoden TAC:iin (229 355 tonnia) verrattuna.

Suomi on valmis hyväksymään myös suuremman TAC:n perustuen enintään Fmsy yläarvoon 0,28, joka antaisi 192 787 tonnin TAC. Tästä määrästä vähennettäisiin Venäjän osuus ja Riianlahteen liittyvä vaellus. TAC pienenesi tällä vaihtoehdolla n. 26 % kuluvan vuoden TAC:iin verrattuna.

Riianlahden silakkakannan TAC

Suomi kannattaa TAC:n vahvistamista asetuksen 2016/1139 liitteessä I määritellyn kalastuskuolevuuden MSY vaihteluvälin (0,24 – 0,38) mukaisesti siten, että otetaan huomioon pääaltaalle liittyvä vaellus.

Läntisen silakkakannan TAC

Suomi kannattaa TAC:ien vahvistamista ICES:n neuvon mukaisen kalastuskuolevuuden MSY vaihteluvälin (soveltuva alempi vaihteluväli 0,23 – 0,32) mukaisesti.

Kilohailin TAC

Suomi kannattaa TAC:n vahvistamista asetuksen 2016/1139 liitteessä I määritellyn kalastuskuolevuuden MSY-pistearvon 0,26 (vaihteluväli on 0,19 – 0,27) mukaisesti siten, että TAC olisi 301 125 tonnia. TAC:n tasossa otetaan huomioon Venäjän osuus (10,08 %) siten, että EU:n TAC olisi 270 771 tonnia. TAC suurenisi siten n. 3 % kuluvaan vuoden TAC:iin (262 310 tonnia) verrattuna.

Itäisen turskakannan TAC

Itäisen turskakannan tilaa ei ole voitu analysoida tarkasti, eikä ICES ole voinut suositella kalastuskuolevuuden vaihteluväliä kannalle. Suomi kannattaa TAC:in olennaista pienentämistä ICES:n neuvon mukaisesti.

Läntisen turskakannan TAC

Suomi kannattaa TAC:n vahvistamista ICES:n neuvon mukaisen kalastuskuolevuuden MSY-vaihteluvälin (soveltuva alempi vaihteluväli 0,15 – 0,26) mukaisesti.

Lisäksi Suomi katsoo, että läntiseen turskakantaan kohdistuva kaikki kalastuskuolevuus tulee ottaa huomioon kalastuksen säätelyssä.

Muuta

Suomi nostaa sopivissa asiayhteyksissä esiin Itämeren lohikantojen sekakantakalastukseen liittyvät ongelmat.

Pääasiallinen sisältö

Kansainvälinen merentutkimusneuvosto ICES antoi 31.5.2018 suosituksensa vuoden 2019 TAC:sta Itämeren kalakannoille. ICES:n suositukset muodostavat perustan komission ehdotukselle vuoden 2019 kalastusmahdollisuuksista Itämerellä. Komissio antaa ehdotuksensa syyskuun alussa. Suomen ennakkovaikuttamista varten BALTFISH:ssa ja neuvostossa sekä komission suuntaan on tarpeen muodostaa kanta Suomelle keskeisten kalakantojen TAC:sta.

EU:n yhteisestä kalastuspolitiikasta annetun perusasetuksen 1380/2013 artiklassa 2 olevan tavoitteen mukaan kalakantoja tulisi hyödyntää kestäväen enimmäistuoton MSY:n (Maximum Sustainable Yield) mukaisesti vuoteen 2015 mennessä ja asteittain viimeistään vuoteen 2020 mennessä kaikkien kalakantojen osalta.

MSY määritellään ICES:n suosituksissa kalakannan kutukannan sekä kalakannan kalastuskuolevuuden perusteella. Kalakannan katsotaan olevan MSY -tilassa, kun kutukanta on määriteltä kokoa suurempi ja kalastuskuolevuus määriteltä tasoa pienempi. Kyseiset tavoiteluvut on määriteltä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen 2016/1139 Itämeren turska-, silakka- ja kilohailikantoja ja näitä kantoja hyödyntäviä kalastuksia koskevan monivuotisen suunnitelman liitteissä I ja II ja ICES:n uusimmassa tieteellisessä neuvossa Pohjanlahden silakkakannasta. Asetusta 2016/1139 ollaan kesän 2018

aikana muuttamassa siten, että se ottaa huomioon Pohjanlahden silakkakantaa koskevat ICES suositukset.

ICES arvioi, että Pohjanlahden silakan kutukanta on merkittävästi pienempi kuin vuosi sitten (kuitenkin huomattavasti varotasoja suurempi) ja että kalastuskuolevuus oli vuonna 2017 hieman yli Fmsy arvon. Suomenlahden ja Itämeren pääaltaan silakkakanta, Riianlahden silakkakanta sekä kilohailikanta ovat viimeisimmän tiedon perusteella MSY -tilassa. Pääaltaan silakkakantaan ja kilohailikantaan kohdistui vuonna 2017 kuitenkin hieman MSY kalastuskuolevuutta enemmän kalastusta. Läntinen silakkakanta ei ole MSY tilassa.

Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohen TAC ja Suomenlahden lohen TAC kattavat molemmat useita lohikantoja, joiden tila vaihtelee suuresti. Vahvimmat lohikannat ovat Perämeren suuret lohikannat (Tornionjoki, Kalix, Råne, Åby, Byske, Ume/Vindel), jotka poikastuotannon perusteella ovat MSY tilassa tai lähellä sitä. Heikkoja lohikantoja ovat erityisesti Rickleån, Sävarån. Lödgeälven ja Öreälven Pohjanlahdella ja monet kannat Itämeren pääaltaalla. Suomenlahden villit lohikannat (Viron lohijoet Keila, Vasalemma ja Kunda) ovat poikastuotannon perusteella osoittaneet merkittävää elpymistä. ICES määrittelee lohikantojen MSY tilaa vaelluspoikastuotannon perusteella (vähintään 75 prosenttia potentiaalisesta tuotannosta).

ICES tuo neuvossaan myös esille, että sekakantakalastus on uhka heikoille lohikannoille, erityisesti Itämeren pääaltaalla, jossa kaikki heikot lohikannat käyvät syönnöksellä. Näiden kantojen elvyttäminen edellyttää pitkäaikaisia toimia kuten kalastusrajoituksia meressä, erityisesti Itämeren pääaltaalla sekä jokisuissa ja jokialueilla, elinympäristöjen kunnostuksia ja vaellusesteiden poistamista. ICES toteaa lisäksi, että Suomenlahden alueella pääosa lohista ovat istutettuja. Lohenkalastus Suomenlahdella tulisi kohdentaa istutettuun loheen mm. hyödyntämällä eväleikkauksia.

ICES toteaa, että se ei voi antaa analyttistä arviota itäisen turskakannan tilasta. Tästä syystä ICES antaa varovaisuusperiaatteeseen perustuvan suosituksen kiintiön pienentämisestä. Läntisen turskakannan tila on hieman parantunut. Vuosiluokka 2016 on suurin moneen vuoteen, mikä suurentaa kannan kokoa.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Oikeusperusta komission syyskuussa annettavalle ehdotukselle on SEUT 43 artiklan 3 kohta.

Käsittely Euroopan parlamentissa

SEUT 43 artiklan 3 kohdan mukaan neuvostolla on toimivalta päättää kalastusmahdollisuuksista.

Kansallinen valmistelu

Kalastusjaosto 4.6.2018

Eduskuntakäsittely

-

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

TAC:ien vahvistaminen neuvoston toimesta ei vaikuta kansalliseen lainsäädäntöön.

Kalastuselinkeinon ohjaus kuuluu Ahvenanmaan itsehallintolain 1144/1991 mukaan Ahvenanmaan toimivaltaan.

Taloudelliset vaikutukset

Suomen tavoitteiden toteutuminen TAC:na vähentäisi silakan kalastusmahdollisuuksia Pohjanlahdella nettomääräisesti noin 17 800 tonnilla ja Suomenlahdella ja Itämeren pääaltaalla noin 14 000 tonnilla ottaen myös huomioon kuluvalta vuodelta siirtyvä 10 %:n määrä (n. 5 000 tonnia). Kilohailin kalastusmahdollisuudet eivät olennaisesti muuttuisi. Näin ollen voidaan arvioida, että silakkaa troolaavien kalastusyritysten kalastusmahdollisuudet vähenisivät olennaisesti erityisesti Pohjanlahdella, jossa kiintiön käyttöaste on jo nyt korkea. Raaka-aineen tarjonta jalostusyrityksille, kalajauhon valmistusta varten sekä rehuksi ja vientiin vähenisi vastaavasti. Suomessa sovellettavan toimijakohtaisen kalastuskiintiöjärjestelmän vuoksi vaikutukset kohdistuvat eri kalastusyrityksille erilaisina.

Itäisen turskan kalastusmahdollisuuksien pienentyminen ei olennaisesti vaikuttaisi niitä hyödyntävien kalastusyritysten toimintamahdollisuuksiin, koska Suomen turskakiintiöitä on viime vuosina hyödynnetty vain vähäisissä määrin.

Lohen kalastusmahdollisuuksien säilyminen suunnilleen nykytasolla pitäisi niitä hyödyntävien kaupallisten kalastajien toimintamahdollisuudet ennallaan ja edistäisi lohien nousua jokiin ja niissä harjoitettavaa vapaa-ajankalastusta ja kalastusmatkailuelinkeinoa. Suomenlahdella lohien kalastusmahdollisuuksien pienentyminen ei oleteta vaikuttavan kalastukseen, koska alueen lohisaaliit ovat viime vuosina olleet pienempiä kuin vuodelle 2019 suositeltu TAC ja siitä saatava Suomen lohikiintiö.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Itämeren jäsenvaltiot ovat BALTFISH:ssa pyrkineet yhteisymmärrykseen tulevan vuoden TAC:sta. Myös vuoden 2019 TAC:sta pyritään BALTFISH:ssa yhteisymmärrykseen Ruotsin puheenjohtajalla.

Asiakirjat

ICES suositukset (Advice May 2018)

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Kalatalousneuvos Risto Lampinen, MMM/LVO, puh. 0295 162458
Neuvotteleva virkamies Orian Bondestam, MMM/LVO, puh. 0295
162494

EUTORI-tunnus**Liitteet****Viite**

Asiasanat Hoitaa	jaosto kalastus (EU 17), kalastus MMM
Tiedoksi	ALR, EUE, UM, VM, VNK, VTV, YM
